

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Sprawozdanie ze spotkania dyskusyjnego 19 grudnia 2013 r.
w ramach prac nad planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 i Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046
oraz planu ochrony Drawieńskiego Parku Narodowego,
dotyczącego zagadnień gospodarki leśnej**

19 grudnia 2013 r. w ośrodku Sosenska w Człopie (ul. Młyńska 23, 78-630 Człopa), w godz. 10:00-13:30, odbyło się robocze spotkanie dyskusyjne w sprawie prac nad planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 i Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046, zorganizowane jako spotkanie tematyczne - poświęcone zagadnieniom gospodarki leśnej. Na spotkanie zaproszeni byli przedstawiciele Nadleśnictw, RDLP, GDLP, podmiotów świadczących usługi urządzania lasu zaangażowanych w prace w przedmiotowych obszarach, a także wszystkich trzech właściwych miejscowo RDOS. Drawieński Park Narodowy reprezentowali: dyrektor Paweł Bilski, zastępca dyrektora Monika Gdaniec, pracownicy merytoryczni: Aleksandra Gancarczyk i Joanna Sanocka. Wykonawców planu reprezentowali: Bogusław Borusewicz (TAXUS SI), Paweł Pawlaczyk, Andrzej Jermaczek, Patryk Chapiński i Michał Żmihorski (Klub Przyrodników).

Spotkanie rozpoczął Bogusław Borusewicz z TAXUS SI przywitaniem gości i poprosił Pawła Pawlaczyka z Klubu Przyrodników o poprowadzenie spotkania.

W pierwszej części spotkania dyskutowano zagadnienia ochrony obszaru siedliskowego Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046.

Paweł Pawlaczyk przedstawił wyniki badań (przeprowadzonych przez Klub Przyrodników na użytek planów) dotyczące zasobności w martwe drewno siedlisk przyrodniczych na terenie obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046. Wyjaśnił metodykę zbierania danych, oraz przedstawił analizę zebranych wyników. Ilość martwego drewna jest w lasach gospodarczych dramatycznie niska – 2,33 m³/ha, podczas gdy w parku narodowym znacznie wyższa. Podobnie kształtuje się zagęszczenie tj. „mikrosiedlisk drzewnych”, tj. elementów drzew biocenotycznych w znaczeniu Instrukcji Ochrony Lasu’ 2011. Jest ono znacznie niższe niż w gospodarczych buczynach niemieckich, nie mówiąc już o buczynach o naturalnym charakterze w Europie. W dalszej części przedstawił wyniki badań z trzech powierzchni próbnych zlokalizowanych w siedlisku żywej buczyny o różnym stopniu naturalności i zasobności w martwe drewno i mikrosiedliska, na których badano faunę chrząszczy. Przedstawiona analiza wyników wskazuje silną korelację między naturalnością ekosystemu a występowaniem gatunków rzadkich i **chronionych**.

W dalszej części wystąpienia prelegent przedstawił i poddał pod dyskusję przykładowe zapisy zadań ochronnych. Zapisy te dotyczyły głównie polepszenia stanu leśnych siedlisk Natura 2000. Głównie skupiały się na wzroście miąższości martwego drewna między innymi poprzez pozostawianie drzew biocenotycznych, tworzenie drzewostanów referencyjnych, pozostawianie biogrup w cięciach rębnych we wszystkich typach cięć rębnych oraz dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do naturalnego składu siedlisk Natura 2000.

W dyskusji ze strony Lasów Państwowych zwrócono uwagę, że problemem w kontekście powyższego zapisu dla gospodarzy terenu może być zachowanie odpowiedniego stanu sanitarnego oraz stabilności ekosystemu leśnego, np. w przypadku wystąpienia gradacji opiółka. Wyrażono również obawy o zachowanie cennych w skali kraju i Europy nasiennych drzewostanów dębowych.

Zgodzono się, że zapis dotyczący „konsekwentnego” pozostawiania drzew zamierających i martwych będzie doprecyzowany tak, by nie blokował działań ochrony lasu w nadzwyczajnych sytuacjach kłeskowych.

Na pytanie, w jakim zakresie przestrzennym ma być zastosowany zapis odnośnie przebudowy drzewostanów sosnowych na siedliskach lasowych, wyjaśniono, że długoterminowa wizja ochrony tego obszaru Natur 2000 powinna zakładać odtworzenie ciągłości przestrzennej leśnych siedlisk przyrodniczych, czyli skuteczną unaturalniającą przebudowę wszystkich sztucznych drzewostanów na siedliskach lasowych, ale że jest to cel długoterminowy, a w 10-letnim okresie PZO zakłada się tylko zbliżenie do niego, analogiczne do zakresu przebudowy planowanej w planach urządzenia lasu. Jednak, przebudowa drzewostanów powinna być realizowana ze świadomością celu długoterminowego, w tym z przyjęciem odpowiednich składów gatunkowych drzewostanów.

W kontekście proponowanych zapisów dotyczących pozostawienia pasa ochronnego wzdłuż siedlisk hydrogeniczných o szerokości 30-60 m, wskazywano na potrzebę doprecyzowania. Czy zapis ten ma dotyczyć wszystkich cięć rębnych czy tylko cięć zupełnych? Czy została przeprowadzona analiza jak dużej powierzchni drzewostanów będzie dotyczył ten zapis? Czy zapis ten ma dotyczyć wszystkich siedlisk hydrogeniczných czy tylko tych będących przedmiotami ochrony w obszarze? Czy lepszym zapisem zamiast wskazywania konkretnej szerokości bufora wyrażonej w metrach nie było by zastosowanie jednostki długości wyrażonej w średniej wysokości drzewostanu? Różne typy siedlisk hydrogeniczných mają różną wrażliwość na wylesienie zlewni bezpośredniej, czy więc nie lepiej byłoby uszczegółwić zapis do tych siedlisk, które są rzeczywiście podatne na omawiany czynnik? Wykonawca projektu PZO zadeklarował rozważenie tych aspektów przy doprecyzowywaniu zapisu.

Podsumowując, Paweł Pawlaczyk wyjaśnił długofalową wizję ochrony i funkcjonowania obszaru, w której Drawieński Park Narodowy stanowiłby refugium dla gatunków związanych ze starymi lasami liściastymi a tereny przyległe z rezerwatami, użytkami ekologicznymi, pasami starych drzewostanów wzdłuż cieków, kępami drzew biocenotycznych na zrębach, ostojami ksylobiontów, drzewostanami referencyjnymi stanowiłyby swojego rodzaju sieć umożliwiającą migrację, wymianę osobników i genów pomiędzy poszczególnymi populacjami oraz gwarantującą większą stabilność w wypadku zdarzeń losowych. Wyjaśnił również, że wszystkie przedstawione zapisy inspirowane są zapisami, które istniały bądź istnieją w praktyce leśnej, planach urządzenia lasu, „zarządzeniu 11a”, instrukcji ochrony lasu lub praktyce niektórych Nadleśnictw, a propozycje zapisów PZO tylko je wzmacniają, ukonkretniają i stosują spójnie do całego obszaru Natura 2000.

W drugiej części spotkania dyskutowano zagadnienia ochrony obszaru ptasiego Lasy Puszczy nad Drawą PLH320016. Michał Żmichorski (Klub Przyrodników) Przedstawił wyniki modelowania statystycznego występowania wybranych gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze (mapy predyktywne, szacujące prawdopodobieństwo występowania w każdym miejscu obszaru, na podstawie dokonanych obserwacji terenowych w wybranych miejscach i cech biotopów, w tym danych taksacyjnych drzewostanów). W wystąpieniu omówił zagadnienia metodyczne związane z przeprowadzanymi analizami wyjaśnił na jakich źródłach danych przeprowadził przedstawiane analizy.

W dyskusji proszono o wyjaśnienie, jakie konkretnie dane zostały użyte do określenia wieku dla gatunku w poszczególnych wydzieleniach. Podnoszono również, że przedstawienie wyników zbiorczo dla grup ekologicznych jak dziuplaki, ptaki drapieżne oraz gatunki antropofobowe nie daje jasnego obrazu otrzymanych wyników. Autor wyjaśnił, że podstawą dla określenia wieku w wydzieleniu był wiek gatunku panującego. Następnie wyjaśnił, że przedstawienie wyników dla grup ekologicznych ptaków jest jak najbardziej uzasadnione i oparte jest na składowy dla poszczególnych gatunków w grupie ekologicznej.

Następnie Andrzej Jermaczek (Klub Przyrodników) przedstawił wybrane projektowane zapisy planistyczne dotyczące terenów leśnych. Do zadań ochronnych, które wskazał jako najistotniejsze to budowa sztucznych platform gniazdowych dla puchacza, rybołowa i bielika; rozwieszenie i/lub utrzymanie budek lęgowych dla gągoła i tracza; dla ptaków drapieżnych i dziuplaków pozostawienie 5% pow. drzewostanu we wszystkich typach rębni, pozostawienia pasa 30-60 m przy granicy z wodami, zachowanie drzew dziuplastych, utrzymanie 12,5% pow. lasów w wieku powyżej 100 lat, we wskazanych obszarach zaleca się ograniczenie antropopresji oraz powołanie użytków ekologicznych i rezerwatu w celu ochrony miejsc rozrodu i bytowania wybranych gatunków ptaków.

W dyskusji największe zainteresowanie wywołała propozycja powołania wskazania terenów szczególnej troski o gatunków antropofobne, o łącznej powierzchni ok. 10 000 ha, z ograniczeniem na nich terminu prac związanych z gospodarką leśną i wywozem drewna w okresie rozrodczym ptaków. W opinii przedstawiciela RDLP w Pile, zasadne i możliwe do wprowadzenia są regulacje dotyczące projektowania zagospodarowania turystycznego lasu tak by unikać wzmożonej antropopresji na te obszary, jak również zasadny jest warunek niepogarszania udziału starodrzewi w obszarze, ale ograniczenia terminów wykonywania prac leśnych, poza strefami gatunków strefowych powołanymi na podstawie przepisów o ochronie przyrody, będą trudne do zaakceptowania.

Ustalono, że będą prowadzone dalsze konsultacje. Nadleśnictwa otrzymają materiał drogą mailową i przedstawią swoje uwagi i sugestie po jego przeanalizowaniu.

Sporządzili: Patryk Chapiński i Paweł Pawlaczyk